

Aan

De gemeenteraad van Zoetermeer

Zaakid

2025-159074

Van

Het college/ Wethouder Van der Meer

Datum

19 december 2025

Onderwerp

Beantwoording van de schriftelijke vragen van de PvdA,
GroenLinks, D66 en SP d.d. 7-11-2025 over Buurtpeilingen i.h.k.v.
overlastgevende bomen (2025-159074)

Bijlagen

18

Inleiding

De bewoners van Zoetermeer konden tussen 1 augustus en 1 oktober 2025 verzoeken doen op basis van het aanvullend bomenbeleid. Deze verzoeken zijn vervolgens op basis van loting in een volgorde geplaatst. De eerste 30 worden behandeld in 2025 en de tweede 30 in 2026. De verzoeken die binnenkomen sinds 1 oktober krijgen een volgnummer aansluitend op de eerdere verzoeken. Direct nadat de loting was verricht, zijn per abuis nog niet goedgekeurde conceptbrieven met een buurtpeiling verstuurd. Zodra duidelijk was dat deze fout was ontstaan, zijn er brieven gestuurd om deze brieven in te trekken. Daarna is de buurtpeiling opnieuw uitgezet. De beantwoording van deze schriftelijke vragen gaat uit van de nieuw verstuurde buurtpeilingen.

U vraagt bij een aantal vragen om een uitgebreide reflectie. Daarvoor is het op dit moment – we zijn in de afronding van de eerste ronde buurtpeilingen – nog te vroeg. We nemen dit mee in de eerste tussenevaluatie.

Vraag 1

Er zijn 565 aanvragen van bewoners ontvangen voor snoei, vervanging of toevoeging van bomen in hun buurt. Kan het College aangeven hoeveel van deze verzoeken ontvankelijk zijn verklaard en daarna mee hebben gedaan in de loting?

Antwoord 1

Nadere telling bracht aan het licht dat er 561 verzoeken zijn gedaan. Van de 561 ingediende verzoeken voldoen 360 aan het raadsbesluit "Aanvulling bomenbeleid".

Vraag 2

Kan het College ons voorzien van een overzicht hoe de verdeling van de 565 aanvragen is over de wijken van Zoetermeer, gecategoriseerd naar snoei, kap & vervanging en toevoeging bomen?

Antwoord 2

Het overzicht van de verdeling van 561 aanvragen is als volgt op de volgende pagina.

Wijk	Onvolledig	Snoeien	Toevoegen	Vervangen op dezelfde locatie	Verwijderen, herplant elders	Niet gespecificeer d Snoeien of vervangen ¹	Beschermd gebied	Totaal aantal aanvragen Wijk
Palenstein	1	9	5	1	0	5	0	21
De Leyens	5	9	4	35	6	34	0	93
Dorp	4	0	1	0	0	1	1	7
Noordhove	2	1	1	7	0	11	0	22
Buitengebied	0	0	0	0	0	1	0	1
Meerzicht	7	1	23	8	6	12	2	59
Seghwaert	3	39	5	38	3	44	0	132
Rokkeveen	8	23	7	34	1	51	0	124
Stadscentrum	1	1	2	4	0	12	0	20
Driemanspolde r	0	1	1	2	1	9	1	15
Buytenwegh	1	4	3	18	3	21	0	50
Oosterheem	1	2	6	3	0	5	0	17
Totaal								561

¹ Verzoekers hebben in het verzoek niet aangegeven of het om een snoeimaatregel of vervangingsmaatregel gaat.

Vraag 3

Kan het College ons voorzien van een overzicht van de 30 locaties die zijn ingeloot voor dit jaar voor een buurtpeiling?

Antwoord 3

Hieronder is een overzicht te vinden van de 30 casussen.

Straat	Maatregelen	Bomenaantal	Boomnummers
Marsmanhove	Vervangen	1	941396
Loggerkade	Vervangen	1	937998
Victoriagang	Snoeien	1	959416
Wijnberg	Toevoegen	n.t.b.	
Botterkade	Snoeien	1	942874
Botterkade	Snoeien	1	942875
Victoriagang	Snoeien	5	955417, 960816, 960817, 961344, 964547
Waaenberg	Toevoegen	n.t.b.	
Akeleituin	Vervangen	1	978290
Goudenregenzoom	Vervangen	1	964338
Bordewijkhove	Toevoegen	n.t.b.	
Vitruviusruimte	Snoeien	2	958866, 961303
Ooiweide	Vervangen	1	961196
Barkwerf	Snoeien	5	942872, 942873, 942876, 942877, 942878
Medeaschouw	Snoeien	1	943558
Smaragd	Vervangen	1	963843
Veulenweide	Vervangen	3	985755, 985756, 985766
Rietvoornslot	Snoeien	1	977541
Berlijnstraat	Vervangen	6 ²	949525, 949526, 949527, 949528, 977304, 950312
Tijberg	Verwijderen	5	977120, 977218, 977491, 977528, 977747
Lommerbaan	Vervangen	1	954670
Laurierzoo	Toevoegen	n.t.b.	
Roxenissestraat	Vervangen	1	970467
Rijsoortstraat	Vervangen	4	936242, 936243, 936244, 936245
Van Aalstlaan	Toevoegen	n.t.b.	
Fidelioschouw	Verwijderen	5	943532, 943530, 943529, 943533, 943534
Lavendeltu	Vervangen	5	952640, 957765, 958084, 959827, 967043
Starrebos	Verwijderen	1	948453
Griekenlandlaan	Snoeien	1	950047
Hermelijnwit	Snoeien	1	959152

² De 6 bomen betreffen twee overlappende casussen die in overleg met de verzoekers zijn samengevoegd.

Vraag 4

Kan het College ons informeren over het aantal bomen dat het College voornemens is te gaan snoeien, het aantal te kappen en vervangen en het aantal toe te voegen bomen op basis van deze 30 buurtpeilingen?

Antwoord 4

De aantallen te snoeien, te kappen/vervangen en toe te voegen bomen worden per locatie bepaald na afloop van de buurtpeilingen. Dit kan nog niet beantwoord worden op dit moment. Als alle buurtpeilingen uitkomen op de gewenste uitkomst van de verzoekers, worden in ieder geval niet meer dan 37 bomen gekapt.

Vraag 5

Kan het College ons informeren hoeveel van de te kappen bomen gezond en veilig zijn bevonden in de VTAcontroles? Wat is de objectieve status (gezondheid, veiligheid, schaduwwerking, bijdrage aan de biodiversiteit) van de bomen in alle 30 lopende peilingen?

Antwoord 5

Het college gaat ervan uit dat er op dit moment geen problemen zijn met gezondheid en veiligheid omdat de bomen dan in het reguliere proces gemonitord en eventueel vervangen zouden worden.

Vraag 6

De fracties van D66, PvdA, SP en GL hebben enkele buurtpeilingsbrieven en digitale vragenlijsten onder ogen gekregen en willen meer inzicht krijgen in de representativiteit van deze ten opzichte van het totaal van 30 buurtpeilingen. Kun u ons inzage geven in de brieven, de online vragenlijst (de daadwerkelijke peiling) en de bijbehorende antwoordopties die bewoners voorgelegd krijgen om hun stem uit te brengen in deze 30 buurtpeilingen?

Antwoord 6

Deze zijn als bijlagen toegevoegd.

Vraag 7

Uit signalen van bewoners blijkt dat het informatieproces niet volledig transparant en daarmee wellicht niet zorgvuldig is. Hoewel bewoners de brief nodig hebben om in te loggen, is het niet vanzelfsprekend dat zij deze volledig lezen. De kans is groot dat cruciale informatie over de gevolgen van de peiling wordt gemist, zoals cruciale informatie over de procedure en de 70%-beslissingsregel die op de achterkant van de brief staan en die ontbreekt in de online toelichting op de vragenlijst. Dit kan leiden tot onvolledig geïnformeerde besluitvorming in de buurt. Kan het College reflecteren op de vraag hoe dit raakt aan de zorgvuldigheidsplicht zoals bedoeld in de Omgevingswet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb, art 3:2)?

Antwoord 7

De correspondentie over de buurtpeiling is zo eenvoudig en neutraal mogelijk gehouden om te zorgen dat er geen sprake is van beïnvloeding vanuit het college. Bewoners zijn geïnformeerd via brieven zoals in de bijlagen waarin het verzoek, de voorgestelde maatregel en het vervolgproces worden toegelicht. Met betrekking tot uw vraag over de zorgvuldigheidsplicht en motiveringsplicht onder Awb en zoals bedoeld in de Omgevingswet, is het natuurlijk de bedoeling om alles volgens de wet te laten verlopen. Wij laten het sowieso nogmaals juridisch nalopen. Indien nodig komen we hierop terug in de tussenevaluatie.

Vraag 8

Het kaartje in de brief is ver ingezoomd. Niet iedereen kan zich daardoor goed oriënteren op zijn/haar eigen woning ten opzichte van de bomen. Dit beperkt het vermogen om te beoordelen of het voorstel voor hen relevant is. Waarom is gekozen voor dit kaartje en kan er bij een volgende buurtpeilingsronde ook een kaart van de bredere omgeving (bijvoorbeeld in een straal van 100 meter) meegestuurd worden? Zodat de omwonenden ook weten welke straten er vallen onder de buurtpeiling?

Antwoord 8

In de verstuurde brieven zijn de kaartjes zodanig opgenomen dat duidelijk is over welke boom het gaat. In de bijlagen zijn voorbeelden gegeven van fictieve bomen en adressen.

Vraag 9

De uitnodigingsbrieven voor de buurtpeilingen geven geen informatie over de status van de bomen (zoals gezondheid, levensverwachting, waarde van de boom, veiligheid) en ook geen informatie over wat het vervangingsplan inhoudt (zoals aantal, type en leeftijd en positionering van de bomen die zullen worden aangeplant). Waarom wordt die informatie niet verschaft? Is het College het met ons eens dat bewoners daardoor onvoldoende geïnformeerd zijn om een weloverwogen keuze te maken?

Vraag 10

De volgorde van de online vragen beïnvloedt onbewust hoe mensen antwoorden. De eerste vraag ("Ervart u overlast van deze bomen?" – ja/nee) activeert het idee van last of negatieve impact. De daaropvolgende vraag ("Hoe belangrijk zijn deze bomen voor het straatbeeld?") wordt daardoor onbewust in negatieve context gelezen. Wie 'ja' antwoordde bij overlast, zal sneller geneigd zijn het belang voor het straatbeeld lager te waarderen. Bovendien is er geen mogelijkheid om positieve effecten (zoals verkoeling, biodiversiteit, geluiddemping, woongenot) aan te geven. Er ontbreekt een vraag over de ecologische of sociale waarde van de bomen, terwijl die wél onderdeel zijn van het gemeentelijk bomenbeleid. Deelt het College de mening dat een zorgvuldig participatieproces vraagt om een evenwichtige en objectieve vraagstelling, waarin zowel lasten als baten aan bod komen?

Antwoord 9 en 10

Wij hebben de brieven verstuurd zoals in de bijlagen. Het college onthoudt zich van een mening over de bomen. De beslissing over de reactie in de buurtpeiling wordt aan de bewoners gelaten. Voor zover bewoners een vraag hebben gesteld naar aanleiding van de buurtpeiling zijn en worden deze zo neutraal mogelijk beantwoord.

Vraag 11

De formulering "Bent u voor of tegen de vervanging van de bomen?" suggereert een verbetering of vernieuwing, niet het verlies van bestaande bomen. Daarbij wordt het woord 'kap' vermeden, terwijl dat feitelijk onderdeel van het besluit is. Veel bewoners beseffen mogelijk niet dat 'vervangen' in de praktijk betekent: kappen van gezonde bomen en pas daarna nieuwe (kleinere) bomen planten. Dit beïnvloedt hoe mensen antwoorden. Begrijpt het College dat de term 'vervanging' bij veel inwoners een andere, minder ingrijpende handeling suggereert dan 'kap'? Waarom wordt kap niet expliciet vermeld in de toelichting?

Antwoord 11

In het huidige beleid én in de aanvulling bomenbeleid wordt gesproken over het vervangen. Dit houdt in dat een boom eerst wordt gekapt voordat een nieuwe wordt geplant op dezelfde locatie.

Vraag 12

Is het College bereid om de formulering te herzien, zodat deze ondubbelzinnig weergeeft wat er feitelijk gebeurt? De vraag 'Waarom bent u tegen het vervangen van deze bomen?' stuurt het gesprek over bomen uitsluitend richting 'overlast' in plaats van een evenwichtige afweging van waarde, functie en belang. Waarom ontbreken antwoordopties die verwijzen naar positieve functies van bomen, zoals schaduw (tegengaan hittestress), biodiversiteit, leefbaarheid, CO2-opslag of sociale waarde?

Antwoord 12

Zie voor de vraagstelling de bijlagen. Over het al dan niet herzien van de formulering zullen we u bij de tussenevaluatie nader berichten.

Vraag 13

Er is geen samenvatting van hun antwoorden en dus geen controlemoment voordat bewoners hun antwoorden definitief indienen. Eenmaal verzonden is hun code onbruikbaar. Sommige bewoners hebben laten weten dat ze op basis van aannames te snel gestemd hebben zonder de situatie goed beoordeeld te kunnen hebben. Ze hebben nu na overleg in de buurt(app) spijt van hun 'te snelle stemmen'. Er is geen herstelmogelijkheid, geen ruimte om op basis van voortschrijdend inzicht hun stem te herzien. Waarom biedt de online vragenlijst geen samenvatting van de antwoorden, voordat de stem definitief wordt verzonden? Kan bewoners de mogelijkheid gegeven worden om hun antwoorden te herzien, zolang de peiling openstaat?

Antwoord 13

Het college is van plan om volgens het besluit van de raad te werken. Dat betekent: minder dan 30% eens met het verzoek, geen maatregel. Tussen 30% en 70% wordt het voorgelegd aan de externe bomencommissie. Meer dan 70%, dan wordt de maatregel uitgevoerd. Verder wordt de mogelijkheid om antwoorden te herzien meegenomen met de tussentijdse evaluatie in Q2.

Vraag 14

Krijgen de direct belanghebbenden een stem in het bepalen van het aantal en de positionering van de vervangende of toegevoegde bomen?

Antwoord 14

Afhankelijk van het verzoek en de mogelijkheden in de openbare ruimte wordt gekeken hoe precies aan het verzoek wordt voldaan.

Vraag 15

In tegenstelling tot een kapvergunning is in het proces van de buurtpeilingen onbekend wie de aanvragers zijn. Is het College het eens met de Raad dat dit buurtbewoners de kans ontnemt om tijdens de buurtpeiling in gesprek te gaan met de aanvrager? Heeft het College, net zoals wij, signalen gekregen dat dit in buurten al geleid heeft tot onduidelijkheid, verkeerde aannames en zelfs valse beschuldigingen onder bewoners? Is het College zich ervan bewust dat dit verslechtering van de sociale buurtrelaties in de hand werkt? Ben u het met ons eens dat de keuze voor de 'anonimiteit van de aanvrager' strijdig is met de openheid en transparantie die het College voor ogen heeft met dit proces?

Antwoord 15

Op dit moment hebben we een reactie gekregen op één van de casussen. Het betreft het echtpaar dat ook heeft ingesproken in de commissie. In tegenstelling tot de kapvergunning oude stijl wordt nu proactief aan de buurt gevraagd hoe de buurt over bepaalde bomen denkt.

Vraag 16

Is geborgd dat de direct belanghebbenden voorafgaand aan de buurtpeiling geïnformeerd zijn? Toetst het college of de aanvrager(s) van de buurtpeiling direct belanghebbenden tijdig hebben geïnformeerd en betrokken, zoals de Omgevingswet beoogt? We doelen niet op de hele buurt in een straal van 100 meter, maar toch in ieder geval de directe (achter)buren of de eigen straat.

Antwoord 16

Er is geen sprake van een regeling via de Omgevingswet, maar van het aanvullend bomenbeleid, zoals door uw raad is vastgesteld. Wij hebben, conform de Algemene Wet Bestuursrecht (Awb) de directbelanghebbenden via social media en de uitnodigingsbrief geïnformeerd.

Vraag 17

Is het College bereid de toelichting bij en de opzet van de vragenlijst na iedere buurtpeilingsronde (en dus niet pas na afloop van de pilot) systematisch te herzien, zodat deze voldoet aan basisprincipes van representatieve en onbevooroordeelde participatie en zoals participatie bedoeld is in de Omgevingswet, waarbij input van bewoners kan worden meegenomen?

Antwoord 17

Nee, het college heeft tijdens het begrotingsdebat afgesproken dat na de eerste buurtpeiling een tussenevaluatie wordt gedaan en eventuele lessen daaruit worden meegenomen naar de verzoeken die voor 2026 zijn ingeloot.

Vraag 18

Een buurtpeiling is géén juridische toets. Een vergunningprocedure kent duidelijke toetsingscriteria (zoals gezondheid van de boom, ecologische waarde, ruimtelijke impact), een zorgvuldige afweging van belangen en rechtsbescherming via bezwaar en beroep. Een buurtpeiling kent géén objectieve criteria, géén deskundige beoordeling, géén juridische status van de uitkomst en géén mogelijkheid tot bezwaar. Daarmee kan een buurtpeiling nooit een juridisch gelijkwaardige vervanging zijn van een vergunningstoets. De Awb eist een zorgvuldige belangenafweging en verplicht bestuursorganen om alle relevante belangen te betrekken bij besluiten. Een buurtpeiling waarbij bewoners slechts “voor of tegen vervanging” kunnen stemmen, zonder zicht op ecologische, landschappelijke of klimaatwaarden, voldoet daar volgens ons niet aan. Zelfs als de APV formeel toestaat dat de gemeente geen vergunning nodig heeft, mag het college nog steeds niet afzien van zorgvuldige besluitvorming en dient het te handelen in de geest en systematiek van de Omgevingswet. Hoe beoordeelt het College de juridische status van de buurtpeiling?

Antwoord 18

De buurtpeiling heeft geen juridische status maar dient als participatie-instrument binnen het bomenbeleid. De gemeente handelt conform het raadsbesluit aanvulling bomenbeleid zoals genomen op 14 juli 2025.

Vraag 19

In de APV is buurtgroen vergunningsvrij verklaard. Dit leidt tot ongelijke behandeling: een inwoner heeft wel een vergunningplicht voor kap van zijn eigen boom op eigen perceel, maar de gemeente niet voor kap van haar eigen buurtgroen/bomen die van algemeen belang zijn. Normaal gesproken fungeert de vergunningprocedure als controlemechanisme. Doordat de gemeente zichzelf hiervan vrijstelt, is er geen onafhankelijk of juridisch toetsingskader meer. Kan het College aangeven hoe het vergunningsvrij kunnen kappen van buurtgroen voldoet aan de beginselen van behoorlijk bestuur en rechtsgelijkheid? Kan het College aantonen dat het bomenbeleid van Zoetermeer en de manier waarop deze in de praktijk wordt toegepast ondubbelzinnig voldoet aan alle vigerende wet- en regelgeving?

Antwoord 19

Zoals u weet, kunnen inwoners iedere boom die op hun eigen perceel staat kappen met uitzondering van bomen die genoemd staan in het *Overzicht monumentale bomen* of die in een beschermd gebied staan. Voor de gemeente zelf geldt dat de kapvergunning nodig is voor bomen die in het *Overzicht monumentale bomen* of die in een beschermd gebied staan, plus de bomen die behoren tot regiogroen, stadsgroen en wijkgroen. Uit de APV is alleen de kapvergunning voor gemeentelijke bomen die vallen onder buurtgroen vergunningsvrij verklaard. De verantwoordelijkheden die los staan van de vergunningsplicht gelden in alle gevallen, dus ook voor de buurtgroenbomen.

Voor technische vragen kunt u zich wenden tot:

Naam : Wouter Somsen
Telefoon : +31793469730
E-mailadres : W.G.Somsen@zoetermeer.nl